

T.B.M.M.

İYİ PARTİ

GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih : 4.12.2025
Sayı : 600

10/3468

Ayyüce TÜRKEŞ TAŞ
Adana Milletvekili
Plan ve Bütçe Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de doğum sayılarının son yıllarda keskin biçimde düşmesi ve nüfusun kendini yenileme kapasitesinin hızla zayıflamasının nedenlerinin bütüncül biçimde tespit edilmesi; doğurganlık hızındaki sürekli azalışa yol açan ekonomik, sosyal, kültürel ve yönetsel unsurların ortaya konulması; aile politikalarının etkinliğinin, sosyal destek mekanizmalarının yeterliliğinin ve kamu kurumlarının nüfus planlamasına ilişkin uygulamalarının incelenmesi; yaşam maliyetlerindeki artışın, barınma krizinin ve ekonomik güvencesizliğin doğurganlık üzerindeki etkilerinin araştırılması; ölüm-doğum dengesindeki bozulmanın sağlık sistemi, sosyal güvenlik yapısı ve işgücü piyasası üzerindeki sonuçlarının değerlendirilmesi; Türkiye’nin genç nüfus oranındaki gerilemenin ulusal kalkınma ve sürdürülebilirlik açısından doğuracağı risklerin analiz edilmesi ve bu alanda kalıcı, adil, bilimsel temelli nüfus politikası önerilerinin geliştirilmesi amacıyla, Anayasa’nın 98’inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılması hususunu saygıyla arz ve teklif ederiz. 02.12.2025

Ayyüce TÜRKEŞ TAŞ
Adana Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan “Cari Yıl İçin Aylık Doğum ve Ölüm Sayısı” verileri, ülkemizin demografik yapısında alarm veren bir dönüşüm yaşandığını ortaya koymaktadır. 2025 yılının ilk yedi ayında doğum sayısı bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 8,3 oranında azalarak 503 bin 765 olarak gerçekleşmiş; ölümler ise yüzde 0,7 artış göstermiştir. Bu tablo, Türkiye’nin nüfusun kendini yenileme kabiliyetini hızla kaybettiğini ve doğurganlık hızındaki düşüşün geçici değil, kalıcı bir eğilim olduğunu göstermektedir.

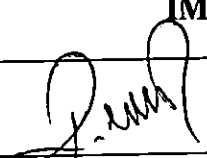
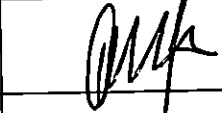
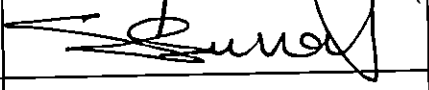
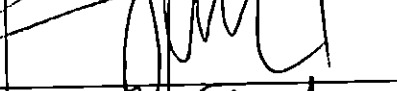
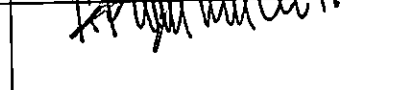
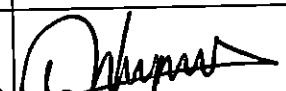
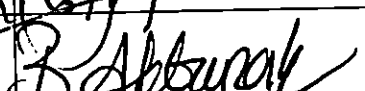
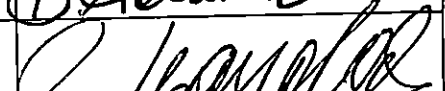
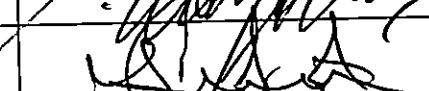
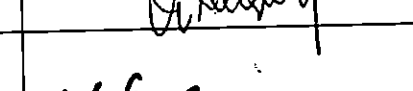
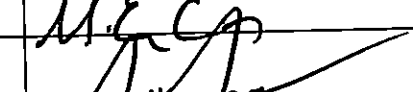
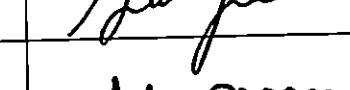
Türkiye’de yıllık doğum sayıları 2001 yılında 1,3 milyon seviyesinden 2014–2017 döneminde aynı düzeyde seyretmiş ancak 2018 sonrası düzenli biçimde düşerek 2023 yılında 961 bin, 2024 yılında ise 937 bine gerilemiştir. 2025 yılının ilk yedi ayında açıklanan veriler, düşüş eğiliminin hızlandığını ve Türkiye’nin son yedi yılda dünyada nüfusu en az artan ülkeler arasında beşinci sıraya kadar gerilediğini ortaya koymaktadır.

Doğurganlık hızındaki bu keskin düşüşün ardında; yaşam maliyetlerinde yaşanan artış, barınma krizinin derinleşmesi, güvencesiz çalışma koşulları, çocuk bakım hizmetlerinin yetersizliği, kadınların işgücüne katılımında yaşanan yapısal sorunlar, aile politikalarının etkisizliği ve ekonomik belirsizlik gibi çok boyutlu nedenler bulunmaktadır. Bu durum, yalnızca bireysel tercihlerin değil, toplumsal ve ekonomik koşulların doğurganlık üzerindeki belirleyici etkilerini ortaya koymaktadır.

Nüfusun hızla yaşlanması, çalışma çağındaki nüfusun gelecekte daralması, sosyal güvenlik sisteminin sürdürülebilirliğine yönelik riskleri artırmakta; sağlık, eğitim, istihdam, bölgesel kalkınma ve uzun vadeli ekonomik büyüme alanlarında stratejik sorunlar doğurmaktadır. Türkiye’nin genç nüfus avantajını kaybetme riski, ulusal kalkınma politikalarını doğrudan etkileyecek ölçüde ciddi bir mesele haline gelmiştir.

TÜİK’in aylık veri açıklaması uygulamasına geçmesi, sorunun boyutunun ciddiyetini ortaya koysa da nüfus politikalarına dair kapsamlı bir stratejik analiz yapılmadığı sürece verilerin tek başına yeterli olmayacağı açıktır. Bu nedenle, doğum oranlarındaki düşüşü durduracak ve nüfus yapısını dengeleyecek politika önerilerinin geliştirilmesi zorunlu hale gelmiştir.

Bu nedenlerle, Türkiye’de doğurganlık hızındaki keskin düşüşün nedenlerinin, sonuçlarının ve yapısal etkilerinin tüm yönleriyle araştırılması; nüfusun geleceğine ilişkin risklerin tespit edilmesi ve kalıcı çözümler geliştirilmesi amacıyla Anayasa’nın 98’inci, TBMM İçtüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz.

ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
Hasan H2	Corakale	
Y. Selçuk TÜRKOĞLU	Bursa	
Turan YALDIR	Aksaray	
Senol Sunat	Manisa	
Selcan Tazci	Teleday	
Hasan Serif Olgun	Ağaköy	
Erhan USTA	Samsun	
Uğur Payraz	Antalya	
A. Esref Fakih	Ankara	
Mehmet Murat GÜRBAN	Gaziantep	
Burak Akburak	İstanbul	
Mustafalla Kaya	Yazgat	
Yavuz AYDIN	Trabzon	
Ömer Korkas	Aydın	
Metin ERGUN	Muğla	
A. Serik GİRKİN	Hatay	
Hasmen KIRKPINAR	İzmir	
Yücel Arslan	Antara	
Yasin DZİDİ	Daniş	